

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

575. An solutio facta per Campsorem inducat talem quasi possessionem, & sic quòad hanc possessionem præjudicet Titulari, pro quo schedulam bancariam conscripsit, & dedit pensionario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

di pensionem nullum novum gravamen inferatur Ecclesie, nullumque jus novum quaratur pensionario: quemadmodum è contra per præstitum reservationi consensum, per factam resignationem beneficii vel officii venalis, per factam subinfeudationem in infirmitate, respectivè novo gravamine oneratur Ecclesia, novumque jus acquiritur pensionario, resignatario, subinfeudatario &c. & hæc personæ hinc principaliter suum jus merentur, merito istiusmodi actus, ut Card. de Luca *cit. d. 5. n. 12.* Unde tale præjudicium resultat Ecclesie, aut personis aliis, gesti in infirmitate illiciti & infecti censentur ob fraudem à lege præsumptam, quæ dicitur potius fraus præjudicii, quam fraus consilii. Porro ampliaciones plures, uti & limitationes responsionis principalis datæ *questione præcedente petes ex questionibus seqq.*

Questio 573. An etiam, & qualiter titulari mortuo, morte naturali vel civili, seu dimisso ablatò ve ab eo beneficio soluta pensio, puta ab economo sede vel beneficio vacante, aut sequestrario fructuum interea constituto, pariat quasi possessionem exigendi contra titularem successorem?

1. **R**espondeo primò in genere: in hoc casu vacantis beneficii facta solutio à non habente verum titulum illius beneficii gravati, etsi aliàs ad eum spectarent fructus vacantis beneficii, non præjudicat titulari in ordine ad pariendam pensionario quasi possessionem contra titularem; cum in his incorporalibus tota vis acquirendi dictam quasi possessionem consistat in scientia & patientia Domini, qualis non est beneficio illo vacante. *Ventrigl. cit. §. 2. n. 60. Lott. cit. q. 38. d. n. 130. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 7. n. 4. Hinc*

2. Respondeo secundò in specie: non acquiritur illa quasi possessio per solutionem factam ab administratore vel exactore, seu deputato pro exigendis fructibus Ecclesie vacantis. *Ventrigl. loc. cit. Lott. n. 134. citans Rotam decis. 184. per tot. p. 1. divers. Neque in factam à sequestrario. Ventrigl. loc. cit. Lott. n. 135. ex Seraph. decis. 436. d. n. 3. Neque per factam à Camera regia (intellige, dum ad eam spectant fructus beneficii vacantis) *Ventrigl. loc. cit. Lott. n. 136. ex Gratian. discep. for. c. 113. n. 52. Garc. p. 1. c. 5. n. 453. Neque per factam à subcolleto spoliatorum. Lott. n. 137. citans Rotam, apud Gregor. decis. 275. n. 8. (quæ tamen utatur verbo forte, adeoque loquatur dubitative) & pro prædictis omnibus Beltramin. in addit. ad Ludovis. decis. 275. n. 22. De facta tamen solutione etiam unica per reservatarium fructuum, qui habet facultatem percipiendi illos auctoritate propria, contrarium, nimirum quòd acquiratur possessio exigendi contra successorem, sentiunt Corrad. *loc. cit. Ventrigl. loc. cit. n. 59. citans Beltramin. ubi antè n. 23. & Rotam decis. 208. n. 3. p. 3. recent. Lott. n. 139.***

Questio 574. An, & qualiter solutio facta per alium nomine titularis, puta per procuratorem, mandatarium &c. constituat pensionarium in quasi possessione exigendi?

1. **R**espondeo primò. Solutione facta per procuratorem, de cujus sufficiente mandato ad solvendum constat, sive si liqueret de notoria legalitate personæ solventis, inducitur dicta quasi

possessio. *Lott. cit. q. 38. n. 151. juncto n. 149. Ventrigl. cit. §. 3. n. 61.*

2. Respondeo secundò: solutio facta per alium nomine titularis, dum de hujus mandato sufficiente non constat non inducit illam quasi possessionem; quòd esse poterit, ut talis solvens vel id effuxerit in præjudicium alterius; vel etiam sua simplicitate inductus. Et quamvis nemo præsumatur jactare suum, hæc tamen præsumptio non sufficit; cum detur instantia facti possibilis in contrarium, juxta *c. in presentia, de probat. Lott. loc. cit. n. 139. addens n. 142. propterea Rotam nusquam voluisse admittere hanc præsumptionem mandati de solvendo sine adminiculis.*

3. Respondeo tertio: quòd si tamen, dum de tali mandato non constat, appareat de scientia & taciturnitate titularis, seu constaret, solutionem ejus nomine factam esse eo sciente & tacente, esset id ipsum non tantum præjudicium, sed etiam se solo sufficiens adminiculum ad præsumptionem de mandato ad solvendum (ne aliàs videatur induci in titulari dissimulatio ex causa decipiendi pensionarium, quo casu sola scientia & taciturnitas juris præsumptione refertur ad consensum, juxta *l. si sine, c. ad Vellejan. & Felin. in c. nonne. n. 13. de presump. Lott. n. 144.*) & consequenter talis solutio sufficeret ad generandam illam quasi possessionem. *Lott. n. 143. Ventrigl. cit. n. 61. citantes Beltramin.*

4. Respondeo quartò. Quotiescunque, etiam per quodvis aliud argumentum excluderetur sinistra illa præsumptio doli & machinationis (cà enim qualitercumque elissà præsumptio contraria *l. cum de indebito* manet in pleno suo robore) seu quoties ex aliis adminiculis rectè præsumi potest mandatum de solvendo, solutio facta à tertio inducit hanc quasi possessionem. *Ventrigl. loc. cit. Lott. n. 146. Atque ita etiam, si pensionarius jam fuisset in quasi possessione exigendi per alias solutiones antecessorum, & agendo contra successorem ostenderet, has solutiones ejus nomine factas, frustra objiceret ei hic successor defectum mandati; cum verosimile non sit, aliquem cum tanta sua jactura peccasse, solvendo pensiones de proprio. *Lott. cit. n. 146. juncto n. 147. & ex eo Ventrigl. Hinc**

5. Respondeo quintò, idem fore, seu rectè præsumi legitimum mandatum in solvente, & consequenter gigni illam quasi possessionem, si solutio esset quidem de uno tantum termino, sed quantitatis non minimæ, ita ut non cadat sub sensum sani viri, quòd solvens tantam jacturam voluerit facere, solvendo de suo infcio titulari. *Lott. n. 148.*

6. Respondeo sextò. Dum constat, alteri datum mandatum & commissionem solvendi per titularem, mandatum tamen illud effectum non habuit, sive non sit effectualis solutio secuta, non inducitur quasi possessio exigendi; cum aliud sit mandatum de solvendo, aliud solutio. *Ventrigl. loc. cit. n. 62. citans Gratian. discep. for. c. 113. n. 53. & 54.*

Questio 575. An solutio facta per campforem inducat istiusmodi quasi possessionem, & sic quòd ad hanc possessionem præjudicet titulari, pro quo schedulam bancariam conscripsit, & dedit pensionario?

Respondeo: si campfor ille censetur & dicatur hoc ipso habere à principali debitore mandatum ad solvendum, pensionario exigente stans

temporibus, utique ex solutione per ipsum facta inducitur quasi possessio; cum factum mandatarium sit factum mandantis, juxta *c. qui per alium. de reg. ju. in 6. secus*, si censetur non habere mandatum. *Lott. cit. q. 38. n. 163. & 164.* Habere autem illum mandatum, ex eo, quod fidejussor sit titulari debitore, tantum aliquando à Rota, ait *Lott. n. 165.* Et illum fidejussorem esse, absque tamen beneficio discussionis, teneri à Jason. Barth. Sorino ait *n. 169.* Verum tamen nec fidejussorem habere mandatum de solvendo, *n. 170.* ait, teneri ab ultramontanis, quibus consentiant Burrio & Fulgos. qui etiam dicat; contrariam sententiam esse magnum & communem errorem glossarum & DD. E contra campforem non esse fidejussorem, sed verum constitutorem cum mandato expreso debitoris, eodemque tempore esse constitutorem & mandatarium, mandatumque eo ipso datum illi in specie ad solvendum, quod debitor passus est, quin imò in pacto efficit, ut ille veluti campfor constitueret; cum onus solvendi nequeat separari à constitutore, tradit *Lott. n. 176.* vide eundem de his pluribus *num. seq.*

Questio 576. Qualiter ad hoc, ut unica solutio constituat pensionarium in quasi possessione exigendi, ea solutio facta probari debeat?

Respondeo primò: ut hic effectus possessionis producat, factum solutionis debere esse liquidum, & nullam pati turbiditatem. *Lott. cit. q. 38. n. 114.* Hinc

2. Respondeo secundò: probari debet concludenter per plenas probationes, maxime, si agatur contra successorem, qui pensioni non consensit. *Ventrigl. cit. §. 2. n. 63.* citans Marant. *controv. p. 4. resp. 39. & seq. proinde*

3. Respondeo tertio: confessio titularis prædecessoris, vel etiam administratoris non probat solutionem contra successorem, *Ventrigl. ibid.* citans Gratian *discep. for. c. 113. n. 49.* *Lott. n. 115.* Adeoque licet regulariter quietantia seu instrumenta, in quibus continetur facta solutio, probent solutionem, id tamen non intelligitur, seu non procedit, nisi quando facta seu data sunt ipsimet, contra quem agitur; hoc enim casu indistinctè hac ratione probatur solutio ob implicitam confessionem illius super facta solutionis. *Ventrigl. n. 64.* *Lott. n. 116.* secus, si agitur contra illius successorem, nimirum si pensionarius confessus est in quietantia seu instrumento dato prædecessori, se ab eo recepisse pensionem, talis simplex quietantia non probat contra successorem, seu modernum titolarem.

4. Respondeo quartò: tunc demum etiam contra successorem probabit concludenter quietantia seu instrumentum, si contineat seu importet veram ac naturalem numerationem pecuniæ. Uti eam continebit, si notarius in eo dicat, coram se & testibus solutum fuisse, seu pecunias pensionis solvendæ gratiâ numeratas, ac datas pensionario *Lott. n. 117.* & ex eo *Ventrigl. n. 64.* juxta *Rot. in Calaguritan. pens. 17. Jun. A. 1624.*

5. Respondeo quinto: sufficienter quoque probabunt quietantia, si aliunde sufficienter administrata sint. Sufficiens autem pro hoc adminiculum erit rei verisimilitudo v. g. concurrentibus hiis: præexistens reservatio, promissio de solven-

do, & quantitas non levis, quam se recepisse in quietantia confitetur pensionarius; cum verisimile non sit, quempiam factum, se recepisse egregiam quantitatem pecuniarum, hac ratione, si eam quantitatem non recepisset, & tamen asseruisset, se eam recepisse, jactando suum, nimirum amitendo seu resignando tali suâ falsâ confessione in dictam quantitatem. *Lott. n. 119. & 120.*

6. Respondeo sexto: si agatur ad alium quoque effectum, quam dictæ quasi possessionis & mentionis, puta, ad evitandum onus justificandi gratiam contra successores ex possessione longissima 30. annorum, quæ facit præsumi gratiam justificatam, hoc jure utimur, ut probatis extremis mediâ præsumantur, ac ita continuatio in exactione probetur. *Lott. n. 121. & 122.* citans Alciat. *de præsump. reg. præsump. 21. n. 11.* & *Rotam. in Bonon. pens. 17. Maii. 1593.*

7. Respondeo septimo: schedula quoque bancaria in ordine ad acquirendam possessionem exigendi sufficienter probat factum solutionis, si à tergo illius appareat, aliquam quantitatem solutam, saltem junctis administratis; nimirum ex præcedente pacto de dando schedulam bancariam ex ipsa reservatione, correspondentia quantitatis solutæ ex temporis & rei verisimilitudine, præcipue ex stylo mercatorum, & hujusmodi. *Lott. n. 152.* Quamvis autem addat idem *Lott. n. 159.* hæc adminicula minime esse præcisè necessaria; cum, quod facta fuerit solutio, satis justificetur ex sola confessione mercatoris solventis facta contra se, seu facta in ejus præjudicium; attamen subjungit *n. 161. & 162.* quia confessio campforis non est confessio debitoris, nec propterea attendatur in præjudicium debitoris, si pensionarius contraverteret solutionem, aliud respondendum esse, nimirum requirit præter illam confessionem & cetera adminicula.

Questio 577. An, & qualiter in visatarum solutionum acquisita illa quasi possessio exigendi pensionem præscriptione decennali amitti possit?

Respondeo: videri, quod non. *Lott. cit. q. 38. n. 216.* nam primò, cum in istiusmodi incorporalibus non secus ac in corporalibus locus sit duplici possessioni, naturali scilicet & civili, & possessio semel per exercitium acquisita præsumatur semper continuata, adeoque non intret consideratio lapsus alicujus temporis decennii, vel etiam vicennii. *Lott. cit. q. 38. n. 211. & 212.* titularis excipiens de præscriptione contra pensionarium, prius probare deberet, possessionem illam naturalem fuisse amissam aliter quam ex lapsu temporis, nimirum probando pensionem fuisse semel petitam, & titulum eam negasse; quia illa denegatio intenta est ad spoliationem naturalis possessionis. *Lott. n. 213. & 214.* Posito autè, quod naturalis fuerit amissa, licet amissa quoque videatur & civilis, si pensionarius per decennium acquivisset illi negationi solutionis; cum sic non petendo abjecerit etiam animum possidendi. *Lott. n. 215.* Verum tamen adhuc hanc exceptionem præscriptionis à Rota consuevit rejici ait *Lott. n. 216.* eò quod, ut fit locus amissioni possessionis civilis per lapsum talis decennii, exigatur, ut possessio naturalis per alium fuerit occupata; hoc autem male applicetur his terminis, ubi ad est simplex denegatio solutionis facta à titulari & cum non detur terminus habilis, nimirum ut tertius